

Lingelandschap

Postbus 131, 4190 CC Geldermalsen

E-mail : contact@lingelandschap.nl

Website : www.lingelandschap.nl

Bank: NL33 RABO 0313 1332 12

VERENIGING TOT BEHOUD VAN HET LINGELANDSCHAP

---

*Aan de alle colleges B&W en alle raadsleden
van 8 gemeentes in Rivierenland: West Betuwe,
Culemborg, Buren, Tiel, Neder Betuwe,
Zaltbommel, West Maas en Waal, Maasdriel*

Reactie op RES 1.0 FruitDelta Rivierenland

21 mei 2021

Geachte colleges / raadsleden,

Wij maken ons als Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap zorgen of nu de juiste besluiten worden genomen over de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland. Er worden namelijk beslissingen van u gevraagd die verregaande gevolgen kunnen hebben voor het landschap.

Neem alleen maar de hoogte van de windturbines van 5 MW. Deze zijn veel hoger dan de windturbines bij Deil en zullen een enorme impact op het landschap hebben. We pleiten ervoor om eenheid en rust te brengen in de keuze voor de hoogte van deze windturbines en uit te gaan van de hoogte bij Deil: een hoogte limiet te stellen!

De onzekerheid over de plaatsing van een radar bij Herwijnen moet niet leiden tot een belasting van andere gebieden om aan de taakstelling t.a.v. de te leveren TWh te kunnen voldoen.

In de RES worden nog steeds meer hectares zon op velden gepland dan op daken. Wij pleiten ervoor om deze verhouding om te keren en meer zon op daken te realiseren.

Er wordt nog te weinig belang gehecht aan de inrichting van het landschap door meer groen en bomen te planten.

We willen ook onze zorg met u delen over het ontbreken van een integraal landschapsplan dat alle ruimtelijke ontwikkelingen in beeld brengt (zie ook bijlage "VBL- manifest"). Wij denken dat de ruimtelijke kaders voor de inpassing van windturbines niet voldoende getoetst kunnen worden om te voorkomen dat het landschap wordt aangetast. De onderliggende beleidsplannen, zoals Nationale Omgevingsvisie – Provinciale Omgevingsvisie – Omgevingsplannen (zie hoofdstuk 2.4 van RES 1.0), bieden onvoldoende afwegingskaders. Deze beleidsplannen hebben namelijk nog geen status.

Het dringend advies van de VBL is: maak eerst een integraal landschapsplan waar alle ruimtelijke opgaves (woningbouw, bedrijfsterreinen, mobiliteit, landbouw, klimaatadaptatie, duurzame energie, landschap, natuur, recreatie en toerisme) evenwichtig tegen elkaar worden afgewogen.

We missen duidelijkheid wie de regie gaat voeren en op basis waarvan. In de RES 1.0 wordt namelijk gesteld dat het wel belangrijk is om continu de verbinding met andere maatschappelijke opgaven te zoeken om gezamenlijk integrale doelen te formuleren maar hier wordt niet aangegeven hoe dat te organiseren en wie daarbij de regie zou moeten voeren.

Wij pleiten er ook voor dat er tussen de verschillende aangrenzende RES gebieden afgestemd wordt zodat er een samenhangend beeld ontstaat en versnippering en wildgroei voorkomen wordt. De

aangrenzende RES - gebieden worden in de RES 1.0 wel genoemd en op de kaart gezet maar er worden geen enkele consequenties in beeld gebracht.

Kansrijke gebieden zon , nader bekeken

In de RES 1.0 worden op de kaart “kansrijke gebieden” (zie kaart in de bijlage) locaties aangeduid die in aanmerking kunnen komen voor plaatsing van windturbines. Het zij als “ambitie 2030, onderdeel bod 1.0” het zij als “verkennen 2030, geen onderdeel bod 1.0” of als “reserve na 2030”. Wij willen onze standpunten kenbaar maken t.a.v. deze locaties en geven per gebied aan wat wij vanuit het landschap als nadere voorwaarde zouden stellen aan plaatsing van WT.

Het advies van VBL voor **alle gebieden** geldt:

- Maximum hoogte windturbines overeenkomstig windturbines bij Deil.
- Alle windturbines gelijke hoogte vanwege de enorme impact van deze industriële objecten, ook op verder weg gelegen kwetsbare gebieden.

Tussen Lek en Waal

Buren A15 (ambitie 2030)

Hier betreft het de mogelijkheid om windturbines (WT) te realiseren in samenhang met de aan overkant van de A15 in Neder-Betuwe gelegen WT. Alhoewel in twee gemeenten gelegen, vormt het ruimtelijk en landschappelijk één geheel. Nu staan al 4 WT aan de Burense zijde en 4 WT aan de zijde van Neder-Betuwe. De huidige opstelling komt zeer rommelig over, wat deels verklaarbaar is door de bocht, die in de A15 zit.

VBL adviseert:

- Deze locatie ontwikkelen in samenhang met locatie Neder Betuwe Repowering Echteld.
- Bij de herontwikkeling zorgen voor een heldere lijn-opstelling.
- We pleiten ervoor om op termijn bij vervanging van deze WT de zelfde hoogte aan te houden als aan de kant van NederBetuwe.

Neder-Betuwe Repowering Echteld (ambitie 2030)

Hier wordt er over gesproken om 4 bestaande WT te vervangen door 5 nieuwe WT.

De samenhang met de WT van Buren is essentieel om landschappelijk een helder beeld te krijgen.

VBL adviseert:

- Deze locatie ontwikkelen in samenhang met locatie Betuwe A15;
- Bij de herontwikkeling zorgen voor een heldere lijn-opstelling.

Energiedriehoek Betuwe (ambitie 2030)

Dit gebied kenmerkt zich door de kruising van de A15 met het Amsterdam-Rijn Kanaal. Zoals we in het manifest toelichten is in het rivierengebied de hoofdrichting oost- west landschappelijk overheersend en zal dit de opstellingsrichting van de WT moeten zijn. Daarom géén opstelling van windturbines langs het Amsterdam-Rijn kanaal in noord-zuid richting. Dit zou verrommeling van het beeld betekenen.

VBL adviseert:

- alléén WT opstellen in oost-west richting langs A15 ;
- geen WT langs het Amsterdam -Rijn kanaal of elders in de genoemde driehoek.

Tiel A15 Wadenoijen (verkennen 2030)

Deze locatie ligt aan de zuidzijde van de A15, tegenover de AVRI, waar reeds 3 WT staan. Deze 3 WT staan in lijn langs de A15 en werken als landmark. Als hier WT er bij geplaatst worden moet dit zeer zorgvuldig afgestemd worden, zodat één heldere opstelling ontstaat.

De VBL adviseert:

- Voortzetting bestaande lijn (wat betekent, dat het op grondgebied van West Betuwe zou staan); dit heeft landschappelijk onze voorkeur!
- Of als compacte cluster opstellen zo strak mogelijk langs de A15 (dit mag niet rommelig worden).

West Betuwe A15 (verkenning 2030)

Dit betreft het gebied aan de A15 ten westen van windpark Deil tot aan Gorinchem. Vanuit Gorinchem (RES Molenlanden) wordt langs de A15 bij Gorinchem Oost ook naar opstellingsruimte van WT gekeken.

Als de militaire radar in Herwijnen geplaatst wordt, dan heeft dat grote invloed op de plaatsingsmogelijkheden.

De VBL adviseert:

- De plaatsing WT zo strak mogelijk langs de A15;
- een heldere lijn vormen;
- Afstemmen met RES Molenlanden bij Gorinchem Oost A15.
- Mogelijke komst van de militaire radar mag niet leiden tot verplaatsing van WT naar meer kwetsbare gebieden (zie manifest).

Kanaalzone Buren (Reserve na 2030)

Wij achten opstelling van WT in dit gebied als zeer verstorend voor het landschap en voor de natuur.

De plaatsing van WT langs het Amsterdam- Rijnkanaal zou dwars op de A15 staan en dus de oost- west oriëntatie in het rivierenlandschap doorsnijden. Ons uitgangspunt blijft : WT alleen in oost-west richting . WT zouden een bedreiging zijn voor kwaliteiten als o.a. : het open karakter van dit gebied, het leef- en broedgebied van akker en weidevogels, de duisternis en de stilte. De klimaatnota van de gemeente Buren sluit dit gebied als zoekgebied uit.

De VBL adviseert:

- geen WT langs het Amsterdam – Rijnkanaal in dit gebied.

Ten zuiden van de Waal

Onderstaande gebieden vallen in principe buiten het statutair gebied van onze vereniging maar hebben wel veel invloed op de horizon en op de beleving vanuit de dijken aan de noordzijde van de Waal. We kijken daarom ook naar deze gebieden en benadrukken het belang van afstemming tussen de gebieden ten noorden en ten zuiden van de Waal.

Maasdriel A2 (ambitie 2030)

Het is belangrijk dat dit in samenhang met de ontwikkeling bij Zaltbommel uitgewerkt wordt.

- Wij hebben de voorkeur voor de plaatsing van WT langs de A2;

Zaltbommel (ambitie 2030)

Hier is geen kansrijk gebied aangegeven. Er zijn al wel WT in ontwikkeling langs de A2 ten zuiden van Zaltbommel. De gemeente wil het aan tenders overlaten waar de WT RES 1.0 geplaatst worden, maar gaat wel criteria aan de plaatsing stellen. Het gevaar, dat dan economische belangen het zwaarst kunnen wegen baat de VBL zorgen, daarom dringen wij aan op zwaar wegende landschappelijke criteria.

De VBL adviseert:

- opstelling van meer WT landschappelijk aan laten sluiten bij de reeds geplande of in ontwikkeling zijnde WT langs de A2;
- afstemming met Maasdriel is belangrijk;
- houd het “achterland”, de Bommelerwaard, vrij van windmolens; (dit gebied is al zwaar belast door kassen)

West Maas en Waal (verkenning 2030)

In dit gebied wordt gekeken naar het open komgebied voor plaatsing WT. Wij kennen dit gebied niet goed genoeg om ons te kunnen uitspreken over de effecten van WT op het landschap en de natuur daar. Wel wijzen we er op, dat ook WT in dit gebied een sterke uitstraling zullen hebben op het rivierenlandschap.

De VBL adviseert:

- Afstemmen met het grotere landschapsbeeld ook ten noorden van de Waal

We beseffen dat deze RES 1.0 een tussenstap is maar dit kan wel een stap zijn met grote gevolgen. Er zijn nog veel vragen en er moet nog veel uitgewerkt worden. Als vereniging zijn wij voorstander van de energietransitie maar het opwekken van duurzame energie moet niet ten koste gaan van de kwaliteiten van het landschap, ons aller leefomgeving. Daarom is grote zorgvuldigheid vereist.

Wij hopen dat u onze inbreng meeneemt in uw beslissing over de RES 1.0 en we zijn altijd bereid om onze standpunten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de Vereniging tot Behoud van het Lingelandschap,

Vera van Loon
Secretaris